

Volikogus ja valla-valitsuses arutati ja otsustati

Sport

Seltsielu

**Kuhu on mae-
tud Württem-
bergi
printsess?**

Teated

Õnnitlused!

Ülestõusmispüha on esimesel täiskuu pühapäeval pärast kevadist pööripäeva

**Ants Leedjärv
Kullamaa koguduse
õpetaja**

Nii nagu igal aastal on Jõulupühad, nii ka Ülestõusmispühad. Jõulud on seotud Jeesuse Kristuse sünniga, Ülestõusmispühad aga tema surma ja ülestõusmisega.

Erinevalt jõuludest, mis on kindlal kuupäeval, on ülestõusmispühad igal aastal küll kevadel, kuid erineval ajal.

Miks see nii on? Põhjus on erinevatel aegadel kasutusel olnud erinevates kalendrites. Juutide paasapüha, mille eel Jeesus kinni võeti ja ristiti lõõdi, oli liikuv püha, sest seda arvestati juutide kuukalendri järgi. Teatavasti mahub meie 12 kalendrikuusse ligi-

lähedasel 13 kuu tsükli. Juutidel algas kevad kolmanda kuu ehk niisanikuu esimese päevaga, mis oli noorkuu loomise päev. Selle kuu 14. päeval toimus Jumala korraldusel paastalle söömine. Samal ajal käis Jumal läbi Egiptuse, surmates viimase nuhtlusena kõik esmasündinud. Pärast seda nuhtlust lubas vaarao juutidel Egiptusest lahkuda. Jumala korraldusel tähistasid ja tähistavad juudid igal aastal seda püha Egiptuse orjusest pääsemise mälestuspäevana. Praegu aga ei lange juutide tähistatav paasapüha ja meie tähistatav ülestõusmispüha alati kokku, sest me kasutame erinevaid kalendreid. Et siiski tähistada ülestõusmist, vaatamata kalendrite erinevusele, võimalikult

selle sündmuse toimumisele lähedasel ajal on kristlased jäänud tava juurde, mille kohaselt I Ülestõusmispüha on esimesel täiskuu pühapäeval pärast kevadist pööripäeva. Ehk teistpidi öelduna, kui kuu on pärast kevadist pööripäeva täis saanud, siis lähemal pühapäeval on Ülestõusmispüha. Näiteks sel aastal jõudis kuu täisfaasi 18.04. kell 5.44. Sealt edasi lähim pühapäev on 24. aprill.

Samas me teame, et meie

On aga veel üks Ülestõusmispüha tähistamise viis, millele me võib olla ei oska tähelepanu pöörata. Meile öeldakse Piiblis, et Jeesus tõusis üles nädala esimese päeva hommikul vara. Meie enamikes kalendrites on aga nädala esimeseks päevaks esmaspäev. Tegelikult on nii, et algkristlased tähistasid juutide hingamispäeva, mis on meie laupäev kui Jumalast seotud hingamis- ehk puhkepäevana. Sellele lisaks tähistasid nad veel igat nädala esimest päeva ülestõusmispäevana. Hiljem, kui ristiusk sai Rooma riigis valitsevaks, nihkus hingamispäeva pühitsemine ühe päeva võrra edasi ülestõusmispäevale. Hingamispäeva ehk sabbati

tähistatav Ülestõusmispüha ei lange enamasti kokku vene õigeusu kirikus tähistatava Ülestõusmispühaga. Ka siin on põhjuseks erinev kalender. Kui Euroopa riigid läksid meie praegusele ehk gregooriuse kalendrile üle järk-järgult 17.-18. sajandil, siis Nõukogude Venemaa läks uuele kalendrile üle alles 1918. aastal, kuid Õigeusu kirik jäi truuks vanale julianuse kalendrile. Siit ka siis kahenädalane erinevus traditsioonilistes tähtpäevades. Et Ülestõusmispüha aga on seotud veel kuukalendriga, siis on võimalik, et mõnel aastal on meil ülestõusmispühad ühel ajal või nädalase nihkega, kuid kõige tavalisem on siiski kahenädalane vahe.

nimetuski on mõnedes keeltes säilinud. Näiteks vene subбота. Meie nädalapäevade nimetused esmaspäev, teisipäev jne on tegelikult tööpäevade nimetused. Kuhu me tõmbame nädalaid lahutava kriipsu, on ainult meie valikute küsimus. Tõmmates kriipsu pühapäeva järele me kuulutame, et see päev on kahekordselt püha – ta on Jeesuse Kristuse ülestõusmisepäev, väike ülestõusmispüha ja samas ka nädala seitsmes päev ehk hingamispäev. Nii oleme ülestõusmisega seotud hoopis tihedamalt kui ainult kord aastas tähistatava pühaga.

**Õnnistaud ülestõusmise-
aega teile kõigile!**

Hea Vallarahvas

Jüri Ott
vallavanem

Kindlasti oleme kõik märganud, et lõpuks on talv taandunud, päike käib juba kõrgelt, lumikellukesed on ninad mul-last välja sirutanud, veed voolavad ja vulisevad.

Tagasi vaadates möödunud talvele saame rõõmuga nentida, et saime kenasti hakkama. Meie põhimure, et inimesed saaksid kodust liikuma, vaatamata talvel valitsenud keerulistele lumeoludele, sai hästi lahendatud. Selle tunnistuseks on ka Eesti Posti tänukiri vallale. Eesti Posti monitoris kogu Eestis valitsenud liikluse olukorda (liikumisvõimalusi) talve jooksul. Lumetõrje osas oli meie vald üks paremaid. Kindlasti on veelgi kasvuruumi. Järgmisel talvel tuleb paremini läbi mõelda marsruudid ja teha selgeks, kas kusagil selliseid teid-kohti, mis võiksidki talvel olla talverahus. Kindlasti väärib äramärkimist Reinu-Einari OÜ hea töö, sest isegi naabervallad on seda märganud. Nüüd kevade saabudes on esimene suurem töö jälle teede sõidukorda viimine peale seda, kui teed on tahenenud. Sellelgi kevadel pole teedekahjustused väikesed - kus on suurvesi liiga teinud, kus on tekkinud situatsioon, et teel on auk august kinni (näiteks Liivi tee). Graafikud on koostatud ja plaanid peetud - esimesel võimalusel, kui loodus lubab, hakkame töödega pihta. Täna on teede seadud ka koormuspiirangute märgid ja loodame, et neist peetakse kenasti kinni. Niipea, kui olud võimaldavad, need kaovad. Anname sellest teada valla kodulehel.

Veel soovitaks kodulehelt

vaadata Maaameti enampakkumisteateid. Seekord on päris palju müüki tulevat maad meie valla territooriumil. Oleks ju tore, kui omad valla ettevõtjad leiaksid võimaluse ja jäta-sid maad oma omandisse. Kuid loomulikult määrab siin lõppotuse majanduslik otstarbekus.

Jätkuvalt saab rõõmustada külaseltside tegevuse üle. Hästi ja huvitavalt on käivitatud toidukoolitus Kullametsa külaseltsi baasil (Rita Saviir). Liivil toimub seltsimaja teise etapi ehitus (Inge Mattheus), kus ehitajaks Ants Lipu OÜ ehitusmehe. Tõsine töö käib ka käsitööseltsi (Imbi Post) hoones Kullamaal. Infovahetusest Koluvere külaseltsi esinainega (Kristel Jammer) lugesin välja, et vahepealne seisak ehituses hakkab lõppema ja kohe-kohe läheb ehitamine edasi, sest projektirahad on peal. Üdruma külaselts (Vaike Nõu) elab juba oma väljakujunenud rütmis, toimetatakse usinalt ja külaselts omab oma aastast tegevuskava. Kindlasti tahaksin ära märkida, et külaseltside tegevust toetab vald oma eelarvest. Summad pole suured, kuid seemneks kindlasti. Külaseltside teema lõpetuseks veel selline uudis, et Linda Pärnpuu, keda võib lugeda külaliikumise eestvedajaks mitte ainult meie vallas, vaid kogu Läänemaal (on pärjatud selle eest ka Läänemaa aasta inimese tiitliga), pidas oma esimest juubelit. Seoses sellega ja tänades Lindat tehtu eest autasustas vallavalitsus teda Kullamaa medaliga.

Ka spordirahva tegevus jäi silma. Eriti tõstaksin esile Kullamaa Keskkooli taliolümpiamänge (õpetajad Viive Karnau ja Mai Jõevee), kus kõik oli na-

gu päris-riikide koondised, lipud ja sissemars, olümpiavanne ja lipu heiskamine, muidugi igati tuline ja konkurentsitihe võistlemine. Hea tunde jättis, et ka õpetajad löid usinalt korraldamises kaasa ja olid oma eeskujuga ja energiaga võistlajatele igati toeks, sest ilmataat näitas sellel päeval päris kurja nägu. Kordalainud ettevõtmised olid ka pereturniir võrkpallis ja vastlapäev.

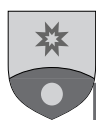
Kultuurikalender (Loit Lepalaan) on meil hästi tihe. Kes vaatab kodulehelt, leiab endale kindlasti midagi meelepärast, millest osa võtta. Hea meel, et tähistati kenasti ka emakeelepäeva, kus külaliseks oli Lauri Nebel. Meie kauni emakeele kõla tuli uhkelt esile. Õhtut väärtustas Lembitu Tarangu välja antud kultuuriloolise raamatu „Kullamaa kihelkonna kalmistud“ esitlus. Soovijad said esitada küsimusi ja ka raamat soodushinnaga osta. Üldine tõdemus oli tänu tehtu eest, sellist raamatut oli väga vaja ja koosolijate ühine soov oli, et autoril jätkuks ikka püssirohtu meie vägagi kultuuriloolise pärandkultuuri põllu kündmiseks ka edaspidi. Kindlasti haakub meie kultuuriloo peatselt saabuv Kullamaa hariduselu juubel-Kullamaa Keskkool 35 ja Kullamaa 8 kl. kool 45.

Veel üks suursündmus väärib äramärkimist. Need olid Riigikogu valimised, mis lõppesid Kullamaa vallal seisukohast hästi, sest Riigikogusse said valitud Neeme Suur (endine maa- vanem), Aivar Riisalu (juurtega Kullamaa vallas), Lauri Luik (olnud meie toetaja haridusvaldkonnas). Hea on tõdeda, et nad on kõik lubanud nõu ja jõuga abiks olla, meie ettevõtmisi igakülgse toetada. Pea-

me ainult ise kindlasti rohkem huvi üles näitama, sest kui ei küsi, ega siis keegi ju tea, kust king pitsitab. Pean ära märkima ka meie valimiskomisjoni ladusat ja head tööd (esimees Imbi Post, aseesimees Katrin Viks), kõik sujus plaanipäraselt ja proteste ei olnud

Saabumas on Suur Reede, mil kirik elab tõsiduses ja leinas, ometigi pole see päev lohutamatusega märgitud. Suure Reede sõnum on: Kristus on surnud ja toonud meile lepituse. Paljud meie kogukonnast on usklikud, kellele see päev on erilise tähendusega, kuid lepituse sõnum on kogukonna ülene ja peaks jõudma meie kõikide südamesse. Rahvakalendris rõhutati selle päeva pühadust ja keeldu töötada. Hommikul tõusti vara, mitmel pool Lääne – Eestis ja saartel käidi nn. hane tegemas ehk kasevitstega magajatele atata andmas. Majapidamisest ei tohtinud midagi välja laenata, et mitte loovutada oma majapidamise õnne. Keelatud oli müra tegemine, puulõhkumine, ehitamine, pesupesemine, pillimäng, tants ja laulmine. Meie kirikuõpetaja Ants Leedjärv ütleb ikka - kirikuksed on lahti. Ärgem siis unustagem kirikuteed ja aitame kirikusse jõuda ka oma eakatel omakes-tel, kes võib-olla ei tihka alati ise abi paludagi. Kevadpüha -1. mai saabumine annab märku, et põllumeestele on kibe-kiired ajad saabunud, koolilõpetajad teevad eksameid, et mõõta, mida on seljataha jääv kooliaasta teadmiste pagasisse lisanud.

Soovin lõpetajatele häid hindeid ja arukat meelt uute valikute tegemisel, vallarahvale aga rõõmsat kevadet.

Kullamaa Vallavolikogu istungid

21.03.2011 istungil

- ▶ Anti luba kütuse hankelepingu sõlmimiseks AS - ga Comser (Laukna tankla).
- ▶ Anti luba hankelepingu sõlmimiseks huvikeskuse rekonstrueerime riigihanke võitnud ettevõtjaga.
- ▶ Tehti otsus laenu võtmiseks seoses hu-

vikeskuse rekonstrueerimisega. Võimalik omaosalus projektis on kuni 255000 eurot.

- ▶ Muudeti revisjonikomisjoni koosseisu. Valiti juurde kaks liiget. Komisjoni koosseis on edaspidi: Arvo Riisalu – esimees, Kristel Jammer – aseesimees, Harry Loorits, Inge Mattheus, Rita Saviir - liikmed.

▶ Kuulati vallavanema infot, küsimused - vastused.

Volikogu protokollid on avalikustatud valla kodulehel dokumendiregistris. <http://www.kullamaa.ee/index.php?go=dokumendiregister>

Kullamaa Vallavalitsuse istungid

22.02.2011

► Kiideti heaks hajautuse veeprogrammi lõpparuanne ja väljastati kasutusluba valminud puurkaevule ja seadmetele Kullamaa külas.

► Väljastati ehitusluba Kullametsa seltsimaja puhkeala rajamiseks.

► Otsustati maksta õppetootust a. 100 eurot Kullamaa Kesk-kooli õpilastele, kes on läbinud edukalt autokooli kursuse 2010/2011 õppeaastal.

► Anti nõusolek Kullamaa Kesk-koolis 25. veebruaril õppepäeva mitte korraldada. Kõik ettenähtud tunnid olid eelnevalt läbi viidud.

► Anti korraldus toimetulekutoetuse maksmiseks veebruaris. Toimetulekutoetust maksti 9 isikule kokku 1 222,63 eurot.

► Arutati ja otsustati ühekordsete sotsiaaltoetuste maksmist.

► Otsustati 2011 aastal sarnaselt eelmiste aastatega tasuda Kullamaa valla õpilase õppimise korral Märjamaa Muusika- ja Kunstikoolis tema õppetasu 64 euro ulatuses ühes kuus. Kullamaa vallast õpib muusikakoolis hetkel 3 tüdrukut.

► Otsustati eraldada valla eelarvest 959 eurot Kullamaa Kodusele. Toetuse eraldamise kohta sõlmitava lepingu kohaselt kohustub kogudus viima läbi Teelise Kiriku projekti 2011 aasta suvel ning igakülgset tutvustama oma tegevusega Kullamaa kultuuripärandit ja tege-

vustama oma tegevusega Kullamaa vallavalitsusega koostööd.

► Otsustati eraldada valla eelarvest 2556,47 eurot Kullamaa Käsitööseltsile. Toetus on mõeldud investeeringuteks seoses apteegimaja välja arendamisega käsitöökeskuseks.

► Kinnitati Lihula, Kullamaa ja Hanila valla ühise kriisikomisjoni koosseis järgmiselt: Esimees Arno Peksar- Hanila vallavanem, aseesimees Jüri Ott- Kullamaa vallavanem, aseesimees Riho Erismaa- Lihula vallavanem, liikmed Tõnis Veltmann- Lihula vallasekretär, Heikki Salm- Kullamaa abivallavanem, Mart Viipsi- Hanila abivallavanem, Janar Neerut- Lihula valla sotsiaalvaldkonna esindaja, Vladimir Hmelik- SA Lihula Vara esindaja, Tõnu Teesaar- OÜ Lihula Soojus esindaja, Kiur Klippberg- politsei esindaja, Mikk Luuk- päästekomando esindaja, Tõnu Viherpuu - AS Matsalu Veevärk esindaja, Külli Raudsik - meditsiini esindaja.

15.03.2011

► Otsustati eraldada seltsimajade ülalpidamiseks valla eelarvest 959 eurot Üdruma Küla Seltsile ja 959 eurot Liivi Naiseltsile.

► Otsustati eraldada Liivi Naiseltsile valla eelarvest 1500 eurot. Toetus on mõeldud investeeringuteks seoses Liivi

seltsimaja välja arendamisega avalikuse kasutamiseks.

► Anti korraldus menetluskulude (2231,81 eurot) väljamaksmiseks Salme Regatile seoses kohtulahendiga omandireformi küsimustes.

► Otsustati avaldada tunnustust ja omistada Hirlanda Penu'le Kullamaa valla vapimärk.

► Kinnitati Kullamaa huvikeskuse rekonstrueerimise riigihanke tulemused.

► Otsustati maksta kooli lõputootust 63,91 eurot ühele koolilõpetajale vastavalt kehtivale korrale.

► Anti korraldus toimetulekutoetuse maksmiseks märtsis. Toimetulekutoetust maksti 9 isikule kokku 1 156,70 eurot.

05.04.2011

► Otsustati avaldada tunnustust järgmiselt: anda Kullamaa Medal Linda Pärnpuule ja valla vapimärk Laine Riistop'ile

► Anti korraldus valla eelarvest ravimitoetuse maksmiseks viiele isikule kokku summas 160 eurot.

► Lubati soodushinnaga buss Lihula naiskoorile Leelo, kus laulavad ka Kullamaa valla naised ja tütarlapsed, sõiduks Virtsu kontserdile 8.aprillil.

► Kuulutati välja riigihange mööbli ostmiseks Kullamaa huvikeskuse sisustamiseks. Hanke läbiviimiseks on sõlmitud käsundusleping

Hangete Korraldamise MTÜ- ga.

► Anti Maaametile kooskõlastus plaanimaterjali alusel moodustatavate katastriüksuste kohta.

► Väljastati ehitise kasutusluba Kullamaa vallamajale seoses registriandmete korrastamisega ja valminud Kullametsa seltsimajale.

► Pikendati väljastatud projekterimistingimusi sauna ehitamiseks Kalju külas.

Kersti Lipu
vallasekretär

VALLAVALITSUS TUNNUSTAB:

Hirlanda Penu - Kullamaa valla vapimärk pikaajalise õpetajatöö eest ja seoses juubeliga.

Linda Pärnpuu - Kullamaa Medal pikaajalise osalemise eest vallateenistuses kultuurimaja direktorina, volikogu- ja valitsuse liikmena, aktiivse ühiskondliku tegevuse eest ja seoses juubeliga.

Laine Riistop - Kullamaa valla vapimärk - aktiivse osalemise eest kogukonna elus ja tänuks noortele emadele laste sünni puhul Kullamaa valla poolt kingitavate lapitekkide ja papude valmistamise eest.

Kullamaa vallas on tavaliseks saanud...

Kullamaa vallas on tavaliseks saanud, et kevadel voolab vesi üle Kasari jõe kallaste ja uputab Hansu-Kalda talu juurdepääsutee Laastres ja peremees ning ülejõe naabrid peavad koju pääsemiseks kasutama paati või traktorit.

Niimoodi algas ajalehelugu eelmise 2010 aasta aprillilehes ja mitte midagi pole muutunud ka tänava. Artikli võib ümber jutustada sõnasõnalt.

Ubasalu külas on paigaldatud teetõkked ja suletud Kasti-Soone teelõik, kuna vesi viis minema teemulde ja lükkas paigast truubitorud. Ettevaatust kõikjal, sest sarnast olukorda võis tekkida ka mujal. Kahjustada saanud truupide ja teede osas võtke ühendust valla majandusosakonnaga.

Tulemas on jälle „Teeme Ära talgupäev“

mis toimub maikuu esimesel laupäeval, 7. mail 2011. Registreerida saab „Teeme Ära“ kodulehel. Tänavune põhisõnum on: Tule talgutule, leiad ... elurõõmu, armastuse, kodutunde, elukaaslase, äriidee, sõbra, naabri, töö, aarde, iseenda /.../

Loodan et valla külaseltside ja ühenduste osavõtt on aktiivne ja osalus ning saadud kasu kogukonnale tuleb sama suur kui eelneval aastal või veelgi suurem.

Kullamaa valla kohalikel teedel ja avaliku kasutusega erateedel kehtib seoses kevadise teedelagunemisega alates 06. 04. 2011 üle 8 tonni tegeliku massiga sõidukitele liikluspiirang.

Piirang kehtib kuni teolude paranemiseni. Piirangu kaotamisest teatatakse täiendavalt.

Suurjäätmete kogumine toimub 30. aprillil ja 1.mail. Täpsem info lähiajal.

Päikest vallaharhvale,
Heikki Salm
abivallavanem

SPORDIUUDISED

Mai Jõevec

Märtsikuu keskel toimus meie koolis neidude võrkpalliturniir

Lisaks Kullamaale olid osalema tulnud Turba, Märjamaa ja Taebla gümnaasiumide neidud. Seekord aitasid koduseinad meie neidusid, neil õnnestus turniir võita, jättes teiseks Märjamaa ja kolmandaks Taebla.

Kullamaa koolitöötajate võistkond peab sõpruskohtumisi Turba kooli õpetajatega võrkpallis. Veebruarikuus olime Turbas, aprillis Kullamaal. Valmistume mõlemad 2012 aasta algul toimuvateks vabariiklikeks õpetajate võrkpalliturniiriks.

Rahvaliiga turniir võrkpallis lõppes Kullamaa meeste võiduga!

Turniir vältas 4 kuud. Mehed said mängida 16 mängu. Kullamaa mehed mängisid väga hästi, tulid Läänemaa rahvaliigas võitjaks.

Võistkonnas: Madis ja Keiro Jõgisalu, Romet Priimägi, Taavi Roosi, Hendry Kullamäe, Aleks Vaarpu, Aivar Loose, Argo Aavekukk, Aivar ja Siim Pärnpuu ning Arvi Alesma. Parimaks mängijaks nimetati Taavi Roosi.

13. pereturniir võrkpallis

Osalema oli seekord kutsutud 4 perevõistkonda. Mängud toimusid Kullamaa kooli võimlas.

Mängud olid tasavägised ja kõrge tasemega. Selle aasta turniiri korraldasid eelmise aasta võitjad: perekond Jõgisalu. Korraldus oli hea. Alustati korvpalli vabaviske võistlusega. Toimus nooleviske ja koroonavõistlus.

Pallilahinguid jätkus mitmeks tunniks. Lõplik perede järjestus: Jõevec, Jõgisalu, Kruusel, Jõulu. Parimatele võistkondadele karikad ja individuaalselt medalid.

Üritust toetas Kullamaa vald.

12.04 peeti vastlapäeva

Ilm oli ilus, kahjuks rahvast oli vähevõitu. Kes kohale tuli, sai mõnusa elamuse.

Salumaa pere Leilast ja Kase-Alasi pere Maidlast olid kogu perega kohal.

Võistluse hea kulgemise eest on tänu ära teeninud Viive Karnau, Jaanus Tuulik ja Margot Smitt.

Kavas oli liulaskmine, kirsavise ja laskesuusatamine. Auhindu jätkus kõigile.

Laskesuusatamises oli 3 kanget osalejat: Edith Alasi, Aivar Loose ja Railko Mäesaar.

Kirsaviskes oli võistlus vanematele ja noorematele eraldi, siin parimad Merike ja Andra Salumaa, Georg ja Jüri Ott.

Päeva lõpetuseks vastlakuklid, seajalad, hernesupp ja tee. Osalejad kiitsid kokkasid!

13. pereturniir võrkpallis

Soojendada sai end lõkke ääres.

Vastlad tulevad uuel aastal jälle ja Kullamaa vallas on kena komme seda tähistada. Loodan, et siis on rohkem rahvast kohal!

Veebruari- ja märtsikuus toimusid koolis I talliõlupiamängud.

Ilmataat ei lasknud meil kõike nii teha, nagu soovisime, kuid olümpia pidasime maha. See õnnestus ja meeldis osalejatele. Mänge toetas Eesti Olümpiaakadeemia ja Kullamaa vald.

Mängude raames toimusid mitmed konkursid: kunsti, meene, luuletuste, plakati, spordiviktoriin, lumekujude ehitamine. Oli 8 võistkonda, kelle jaoks X klassi neid õmblesid ilusad riigilipud: Eesti, Läti, Leedu, Poola, Rootsi, Norra, Soome, Venemaa. Võisteldi kelgutamises, suusatamises, laskesuusatamises, luuahokis, mitmesugused teatevõistlused.

Igas võistkonnas oli 22 õpilast I-XII klassist. Võistkondadel olid eraldusmärgid, maskotid.

Esmakordselt oli konkurss sportlikumale lapsevanemale, siin võitis Meelis Seimann Ago Kirsipuu ees. Konkurss oli ka sportlikumale koolitöötajale, siin oli parimad Aivar Loose, Kairi Nargla ja Riina Roost. Parimatele olümpiadiplomid, päevakohased medalid, kringlid, puuviljad. Külaskonksu president Heino Priimägi. Mängude kordaminekule aitasid kaasa kõik koolitöötajad. Varem on olnud koolis kolmed suvised kooliõlupiamängud.

Spordiviktoriin „Bumerang“

Juba kaheksandat aastat korraldab Eesti Koolispordiliit vabariigis õpilastele sportlikku viktoriini. Kõigepealt I etapp koolides, teine maakonnas, kolmas piirkonnas ning vabariigist 15 paremat kooli pääsevad edasi vabariiklikku finaali. Meie kooli võistkond läbis selle kadalipu edukalt. Vabariigis jäädgi jagama 8-9 kohta koos Kadrina Keskkooliga.

Meie võistkonnas olid: Anni ja Ando Ratas, Niilo Leppik ja Rando Hallkivi.

Kullamaalased 40. Tartu suusamaratonil

Läbi pakaselise ilma rühkis finiši poole üle 8 tuhande suusataja. Läänemaalet lõpetas 49 suusatajat ja Kullamaalt isegi 8 vaprat.

Oma 11. korda osales maratonil Ago Kirsipuu, 6. korda Taivo Tolli ja 5. korda Linda Pärnpuu, esimest korda läbis pika distantsi Janek Ratas.

4 inimest oli esimest korda maratonil ja nemad läbisid 31 km raja: Vaike ja Katrin Nõu, Kristo Priimägi ja Tanel Raimet. Energiat edaspidisekski neile kõigile!

7. mail 24. MAIJOOKS Distantsid: 16 km, 8 km ja 3 km. kell 10.00 mandaat. Mudilastele staadioniring kell 10.40. Start pikale distantsile 11.00.

Siis saadame teele kepikõndijad ja seejärel stardid 7-9. a., 10-12. a. ning 3 km jooks 13. a. ja vanematele. Osavõtutasu täiskasvanutele 2 €. Lastele ja pensionäridele tasuta.

25. aprill 2011 KULLAMAA 44. JÜRIÕJOOKS

Kogunemine kooli ette kell 20.30.

Võistkonnas 4 naist ja 4 meest. Distantsid naistel 200 m, meestel 500 m.

Teatepulgaks võtta kaasa taskulamp.

Kindlasti ootame võistkondi Liivi, Kullamaa, Kullametsa, Koluvere, Üdruma külast ning koolist endiselt klasside võistkondi.

Parimatele medalid.

Päeval on koolis algklassidele Jüripäeva teatejooks.

Korraldab Kullamaa Spordiklubi.

Eestvedaja Viive Karnau.

Jututoa projekt läks korda

Mai Jõevee

Liivi ja Üdruma küla inimesed ühinesid talvekuudeks ja korraldasid kordamööda 6 üritust, alati oli külaline ja jututeema. Alustasime novembris ja lõpuüritus oli 2. aprillil.

Osalejaid oli 25 - 30. Külalisteks sotsiaalnounik Maret Lõhmus, Kullamaa koguduse koorijuht Tooni Leedjärv, vallavanem Jüri Ott, Roheliste esindaja Aleksei Lotman, Üdruma külaseltsi esinaine Vaike Nõu, pärandkultuuri uurija ja kirjamees Lembitu Tarang.

Seltsi poolt oli kohv, tee, osalejad võtsid kaasa kohvikõrvase. See oli alati päris kena kokakunsti väljanähtus. Kahe küla rahvas sai üksteisega tuttavamaks ja neil oli tore koos olla.

Liivi poolt olid eestvedajad Helme Vendel ja Kati Läll, Üdrumal oli suureks abiliseks Alila Tõns.

Kokakursus Kullametsa külaseltsis

Anne Tuulik
Kullametsa külaselts

Detsembrikuust alates käivad Kullametsa seltsimajas kokanduse kursused. Kursused toimuvad Leader projekti abiga. Omaosaluse tasuvad osavõtjad. Juhendajaks on Haapsalu Kutsehariduskeskuse õpetaja Tiina Sootalu. Koolituste maht on 66 tundi. Koolitustel on õpetatud valmistama jõuluroogasid, leiva küpsetamist, suppe, pearoogasid erinevatest lihast ja kaladest, külmlaua rooge, eelrooge, magustoite, toite mereandideid, suupisteid, jooke ja väga mitmesuguseid küpsetisi. Lisaks räägiti maitsestamisest, laua katmisest ja õpetati mitmeid lihtsaid nippe toitumise valmistamisel. Õpetaja Tiina Sootalu on pannud kursuse kava ja retseptid kokku väga hästi, nii et iga osavõtja saab mitmekülgse kogemuse. Kursus lõpeb 20. aprillil, kuid osavõtjatel on soov seda jätkata järgmisel talvel.

Käsitööselts kutsub talgutele!

Imbi Post,
Kullamaa Käsitööselts

Käsitööselts kutsub Teid osalema üle-eestilisel „Teeme ära!“ talgupäeval 7. mail ap-teegimaja ümbruses. Koguneme kell 10 vallamaja ees parklas. Plaanis on saagida ja laduda maja remondi käigus järele jäänud lauamaterjal, võtta maha noorendamise eesmärgil vanad

hekid, riisuda surnuaia ja ap-teegimaja vahele jääv maa-ala. Kaasa palume võtta sobivaid tööriistu: rehasid, oksakääre, saage, võsatriimereid, samuti töökindad. Tööpäeva lõpetame talgusuppi süües.

Talgutele saab registreerida veebilehel www.teeme-ara.ee või tel. 525 7347, võib ka niisama kohale tulla. Kuna suve jooksul saab maja re-

monditööde käigus uue värsket välimuse, siis oleks kena, kui ka ümbrus oleks heakorras, asub ju maja „strateegiliselt“ tähtsas kohas – küla sissesõidutee ääres vallamaja vastas. Tee-me koos koduküla korda!

Ootame sel kevadel maku lõpuks näitusele rahvariete juurde kuuluvaid vöösid – nii naiste kirivöid, kui ka meeste

vöid. Infot saab tel. 525 7347 – Imbi, 523 4303 - Maarja.

Lasteaed ootab lapsevanemaid lasteaia hoovi heakorraltalgutele 27. aprillil kell 16.30.

Info lasteaia tel. 477 5757.

Kuhu on maetud Württembergi printsess?

Loit Lepalaan

Käesoleva aasta 26. märtsil kesitles Lembitu Tarang Kullamaa Kultuurimajas Emakeelepäevale pühendatud üritusel oma järjekordset kultuuriloolist raamatut „Kullamaa kihelkonna kalmistud“. Igati asjaliku ja mahuka kirjutise eest, mis nägi trükivalgust Kullamaa Kihelkonnamuuseumi toimetisena, väärrib autor Lembitu Tarang siiraid tänu – ja kiidusõnu meie kodukandi kultuuriloo uurimise, kirjapanemise ja trükisõnas avaldamise eest.

Raamatu 3 peatükis on ajaloolase Kalev Jaago uurimus Läänemaa matusepaikadest aastatel 1228 –1772, matustest maakirikutesse ja kiriku-aedadesse XVII-XVIII sajandil ja Luterlikust matusekultuurist. Peatüki kokkuvõttes osas mainib autor, et 1788. a. maeti Kullamaa kirikusse Koluvere lossis salapäraselt surnud Württembergi printsess ja „... 1857 aastal on printsess ümber matetud tema kodumaale“.

Kuna eelpool mainitud ümbermatmise fakt kordub nii mitmeski varasemas, sama teemat käsitlevas kirjutises ja artiklis, hakkasin huvi tundma, kuhu siis printsess maetud on.

Württembergi printsessi, Auguste Caroline Friederike Luise, neiupele nimega Braunschweig - Wolfenbüttel eluaastad olid 3.XII 1764 - 14. IX 1788.

Kõik tema isapoolsed vanemad ja vanavanemad olid Braunschweigi hertsogiriigi ja Preisi kuningriigi valitsejad. Tolleaegne Saksamaa jagunes suhteliselt väikesteks hertsogiriikideks, vürstide – ja kuningriikideks, kus elanike arv ühe riigi kohta võis olla isegi alla paarisaja tuhande. Printsessi üks kuulsamaid ja ajaloo tuntumaid isapoolseid sugulasi oli Preisimaa kuningas Friedrich Suur. Ehk on huvitav teada, et printsessi vanaonu, seesama Friedrich Suur, oli eduka riigijuhtimise kõrval ka kirglik muusikasõber ja heal tasemel flöödimängija. Teadaolevalt külastas 1746. a 7. mail Johann Sebastian Bach kuninga

Friedrich Suure õukonda Podstamis. Nimetatud sündmus oli kõrgpunkte Bachi eluloos ja tema audients kuninga juurde on mitmes meistri elulookäsitluses üksikasjalikult ära toodud. Toon siinjuures katke Bachi külaskäigu kirjeldusest kuninga juurde „Tema Maiesteedile anti teada, et kapellmeister Bach on saanud ja ootab eestois. Tema Maiesteet andis isikliku käsu viivitamatult ta sisse kutsuda ja kui Bach saabus, astus Tema Maiesteet (ikka seesama printsessi vanaonu Friedrich Suur) nn. forte ja piano (klaveri) juurde ning suvatses ilma eelneva ettevalmistuseta esitada kapellmeistrile teema (meloodi), mida too pidi mängima fuugavormis (fuuga – mitmehäälneline muusikateos). Ülalnimetatud kapellmeister sooritas selle nii õnnestunud moel, et mitte üksnes Tema Maiesteet ei avaldanud armulikult oma head meelt, vaid ka kõik

muud kohalviibijad olid vaimustuses. Härra Bach leidis talle esitatud teema olevat nii erakordselt kauni, et kavatses sellest kirjutada tõelise heliteose ja lasta selle hiljem vaskplaadile graveerida. „Eelmainitud printsessi vanaonu poolt mängitud teemal komponeeris Johann Sebastian Bach 1747 septembris muusikatüki, mis koosneb 2 fuugast, sonaadist flöödile, viiulile ja bassile ning neljast kaanonist ja kannab tänaseni pealkirja „Muusikaline ohver“.

Printsessi õde, vend, isa ja kõik isapoolsed sugulased on maetud Braunschweigi ja Podstami Toomkirikusse Saksamaal. Nende seas Auguste Carolinet ei ole.

Printsesi ema ja emapoolsed vanavanemad pärinevad kõik Inglismaa kuningate sugupuust ja on maetud Westminsteri katedraali Londonis ja Windsori Püha Georgie kabelisse. Nende seas Auguste Carolinet samuti ei ole.

27. oktoobril 1780.a. abielu Auguste Caroline tulevase Württembergi kuninga, prints Friedrich Wilhelm Karl von Württembergiga. Olgu mainitud, et prints Friedrich Wilhelm Karli õde oli Vene tsaari Paul I abikaasa ja tulevase tsaari Aleksander I ema.

Printsessi abikaasa ja kõik tema mehepoolsed vanemad ning vanavanemad olid Württembergi kuningriigi valitsejad ja on maetud Württembergi Ludwigsburgi lossikirikusse Saksamaal. Auguste Caroline viimast puhkepaika seal ei leia.

Abielust Württembergi kuningaga sündisid printsessil pojad Friedrich Wilhelm, kellest sai peale isa surma Württembergi kuningas, Paul Karl Friedrich, ning tütreid Friederike Katharine Sophie, tulevane Westphaleni kuninganna, Prantsusmaa keisri Napoleon I noorema venna naine ja Sophie Dorothea, kes suri lapsena.

Kõik printsessi lapsed on maetud Württembergi Ludwigsburgi lossikirikusse, ainult vanem poeg Wilhelm I koos laste ja abikaasaga, kelleks oli vene tsaar Paul I tütar ja tulevase tsaari Aleksander I õde, on maetud Württembergi mausoleumi. Ka seal ei leia printsessi ümbermatmise jälgi.

Sellest teekonnast ja Saksamaalt saadud järelepärimiste vastustest julgen järeldada, et printsessi põrm on endiselt oma viimases puhkepaigas, Kullamaa kirikus ja kirjutised arvamustega printsessi ümbermatmisest kodumaale on pisut liialdatud.

NB: Württembergi printsessi elukäigust võib põhjalikumalt lugeda Harald von Tolli raamatust „Prinzessin Auguste von Württemberg, gestorben auf Schloss Lodhe in Estland 1788“ (raamat asub Tallinna Ülikooli Akadeemilise Raamatukogu „Baltica“ osakonnas), 1932. a. ilmunud C. Wehmi raamatust „Koluvere loss enne ja nüüd“, Läänemaa Muuseumi kodulehelt, Ants Heina raamatust „Koluvere“ ja Kullamaa valla kodulehelt.

LIIVI NAISSELSI JA RAAMATUKOGU TEGEMISED

Liivi Naisselts Liivi Raamatukogu

Seltsimajas tegutseb kodulooring. Oleme vaadanud videofilme oma kodukohast ja Läänemaast.

Korra kuus käib seltsimajas Liikuv Inkotuba. Perenaine Ülle (telef. 5343 9837) annab konsultatsioone, müügis on abivahendid. Järgmine kokkusaamine on 12. mail kell 10.00. Kuulutused on üleval Liivi poe juures infotahvil.

5.veebruaril oli kohtumine bioloogi ja looduskaitseja Aleksei Lotmaniga. Külaline toetab Eestile omaste looduslike liikide ja elupaikade säilitamist, väike - ja mahe-tootmist, peab oluliselt õiget ja säästlikku energiakasutust. Igal inimesel peab olema võimalik süüa kodumaist ja puhast toitu.

Oleme tutvunud arvuti põhitõdedega. Mõnel oli see päris uus kogemus, mõni oskas isegi teistele oskusi jagada. Tutvusime oma valla kodulehega, seltsi ja raamatukogu blogidega, raamatukogu veebikataloogiga URRAM, lugesime andmebaasist DEA (Digiteeritud eesti ajalehed) Lääne Elu 1938.aasta 9.detsembril ilmunud artiklit "Raamatu-nädala aktus Liivi koolimajas".

Kevadisel koolivaheajal oli majas signinat-siginat palju. Sai vaadata videofilmi "Mõmmi ja aabits". Väljas olid H. Männi sulest ilmunud raamatud, lugesime ja joonistasime raamatu tegelasi. Sai mängida lauamänge, olla arvutis. Nädal möödus ruttu.

2. aprillil oli kohtumine Lembitu ja Silvi Ta-

Lembitu Tarang tutvustas raamatut Kullamaa kihelkonna kalmistud

ranguga. Üritus algas videofilmi "Läänemaa kroonika 1988-1990" vaatamisega. Toimus kultuuriloolise raamatu "Kullamaa kihelkonna kalmistud" esitus. Huvi oli suur ja võimalus oli osta raamat koos autogrammiga.

7. mail algusega 10.00 kutsume piirkonna külade elanikke talgutele projekti "Teeme ära" raames. Teeme korda sihtee, pargi ja seltsimaja ümbruse. Pakume talgusuppi.

Kaasa võtta rehavad, saed, oksakäärid jne. Talgule saab registreerida www.teemaa-ra.ee Täpsemat infot annab talgujuht Inge Matteus, tel. 5648 8302. Registreeruda saab ka raamatukogus. Ootame ka seekord rohket osvõttu.

Meie tegemisi saab vaadata veebis <http://liivinaisselts.blogspot.com/> <http://liiviraamatukogu.blogspot.com/>

MTÜ LÄÄNE VIBULASKJAD JA KULLAMAA KÄSITÖÖSELTS KUULUTAVAD VÄLJA MEENETE KONKURSI

Ootame Kullamaale iseloomulikke meeneid ja käsitöid kõikidest materjalidest. Konkurss kestab 1. aprillist 10. juunini 2011. Meened palume tuua valda sekretäri kätte! Palume pakendada meened nii, et peal oleks salasõna ja eraldi ümbrikus tegija nimi ning kontaktandmed! Kolme parimat tööd autasustatakse. Kõiki meeneid aga soovime välja panna 20.-21. augustil Kullamaa Vibufestivalil. Ootame ka vibufestivalile kõiki müüma oma käsitöid ja talutooteid. Palume varakult registreerida oma müügi soov info@kupuke.ee. Festivali kohta [info www.viburada.ee](http://www.viburada.ee) ja kõigis muudes Kullamaa Vibufestivali puudutavates küsimustes ootame küsimusi ja ettepanekuid info@viburada.ee.

KULLAMAA KULTUURIMAJA GALERIIS

Eesti Riigiarhiivi näitus:

"ESTONIA - RIIK JA RAHVAS"

Estonia teatrimaja on nagu Eesti riigi väike mudel - vaid väikese vahega on mõlemad ehitatud, ümberehitatud, purustatud ja taastatud. Keeruliste aegade kiuste on mõlemad siiski püsima jäänud.

Käesolev ekspositsioon kajastab Estonia teatrimaja ajalugu. Näitus jääb avatuks 27. maini. info tel. 53 496 691

Lähiaja kultuurikalender

23. aprillil kell 19.00 Kullamaa kultuurimajas kontsert "On kevad tulnud taas".

"Loit Lepalaan Big-Band", solistid Jaanika Ventsel, Sirje Medell, Lembit Saarassalu, Toivo Unt, Jaak Oserov, Olavi Oismann, Avo Joala, Alari Tamm.

26. aprillil kell 19.00 Kullamaa kultuurimajas Kullamaa valla mälumängu turniir.

6. mail kell 18.00 Kullamaa kultuurimajas Emadepäevale pühendatud pidulik kontsert.

28. mail Kunsti ja muusikapidu "Helisev Kullamaa". Pühendatud orelimeistri Carl August Tantonni 210 -le sünniaastapäevale.

kell 12.00 Näituse avamine Kullamaa kultuurimajas ja "Orelikonverents" Kullamaa kirikus.

kell 16.00 mälestustahvli avamine ja "Orelimaraton".

3. juunil kell 19.00 Kullamaa kultuurimajas Vabariigi Rahvapilliorkestri ja solistide kontsert pühendatud Osvald Lepalaane 100- le sünniaastapäevale.

11. juunil Kullamaa hariduselu juubelid "Kullamaa Keskkool - 35, Kullamaa 8-kl Kool 45.

TEATED

Koguduse teated

Suurel- Neljapäeval 21.04 kell 12.00 armulauaga jumalateenistus Lauknal.

Suurel-Reedel 22.04 kell 11.00 jumalateenistus kirikus, kell 13.30 armulauaga jumalateenistus Risti hooldekodus. I Ülestõusmispühal 24.04 kell 11.00 armulauaga jumalateenistus kirikus.

II Ülestõusmispühal 25.04 kell 11.00 armulauaga jumalateenistus Koluvere hooldekodus

08.05. emadepäev kell 11.00 jumalateenistus kirikus

28.05. Helisev Kullamaa (täpsem info kultuurikalendris)

12.06. I Nelipüha kell 11.00 armulauaga jumalateenistus kirikus.

19.06. kell 11.00 surnuaiapäha jumalateenistus.

2011 sügisel korraldatakse Haapsalu Kutsehariduskeskuses lapsehoidjate koolitus. Koolitus on 160-tunnine ja valmistab õppija ette lapsehoidja kutseksamiks.

Õppija peaks olema vähemalt 18-aastane ning omandanud põhihariduse.

15 inimesega grupi korral osalustasu 1 inimese kohta 412€.

20 inimesega grupi korral osalustasu 1 inimese kohta 312€.

Osalustasu on võimalik maksta ka kuumaksetena.

Huvi korral palun võtta ühendust Lääne maavalitsuse haridus- ja sotsiaalosakonna juhataja Kersti Lõhmuse (Kersti.Lohmus@lmv.ee tel 472 5680)

või lastekaitse peaspetsialisti Kaasi Almersiga (Kaasi.Almers@lmv.ee, tel 472 5678).

2010. aasta eakate peo pildid on valmis. Kätte saab Maret Lõhmuse juurest. 1 pildi hind on 0,12 €.

24. aprillil kell 11.00 Üdruma Seltsimajas lapitööpäev. Lapitöö töötuba juhendab Mall Vesiloo. Osalustasu 2 eurot. Töötuba ka lastele. Näitus. Lapitööde müük. Kohvik. Meeleolu loovad lõõtspillimängijad Eve ja Ave. Info ja registreerimine Maarja tel.523 4303.

11. juuni KULLAMAA KOOL 45, Kullamaa Keskkool 35 Vilistlaste kokkutulek. Oodatud kõik, kes on Kullamaa koolis käinud või töötanud.

Kell 12.00 alustame staadionil võrkpalliturniiriga - oodatud kõik, kes soovivad osaleda.

kell 15.00 koolis registreerimine, näituste külastamine.

kell 17.00 kultuurimajas kontsert-aktus.

seejärel:

- ▶ mälestushetk - käik surnuaiale
- ▶ lendude pildistamine
- ▶ direktori vastuvõtt kooli sööklas kutsetega inimestele
- ▶ pidu koolis keskkooliaegsetele ja kultuurimajas Kullamaa 8-kl.kooli aegsetele.

Osalustasu 10 €, kohapeal 15 €, kanda SEB

10602002426009 märgusõna – vilistlaste kokkutulek – osavõtja nimi.

Palju õnne!**91. sünnipäeval**

Anton Gilden 18. mail

90. juubelil

Salme Egipti 30. juunil

80. juubelil

Virve Õunapuu 01. mail

Karl-Helmut Voorel 12. mail

Vaike Silm 21. mail

Teemu Reinvelt 30. mail

75. juubelil

Pavel Kessel 02. mail

Aino Reinvelt 03. mail

Maimu Rohula 05. mail

Helgi Köslar 07. mail

Ivan Visnjov 15. juunil

70. juubelil

Vjatseslav Jukkonen 08. mail

Milvi Olli 10. mail

Ants Lind 18. mail

Lembitu Tarang 03. juunil

Rein Mets 15. juunil

SÜNDINUD

18.02.2011 Hardy Priimägi Kullametsa küla

25.02.2011 Hanna-Britt Laukse Kullamaa küla

27.03.2011 Daniel Kändla Kullamaa küla

Õnne lapsevanematele!

Pangabuss peatub Kullamaa vallavalitsuse juures
25. aprillil, 9. mail ja 27 juunil kell 9.00–10.30

Meie hulgast on lahkunud

08.03.1937- 22.02.2011 LAILA RAIU Üdruma küla

03.08.1937- 30.03.2011 ELVI MURUMETS Üdruma küla

14.03.1952- 15.03.2011 TIJU REETAMM Koluvere küla

24.12.1958- 28.03.2011 PEETER VÄRNU Koluvere küla